

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจัยในการผลิตสิ่งต่าง ๆ อันได้แก่ ที่ดิน แรงงาน ทุน และผู้ประกอบการ นั้น มนุษย์นับเป็นองค์ประกอบของปัจจัยการผลิตถึงสองส่วนและเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ในกระบวนการผลิตและกระบวนการพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะในการก่อให้เกิดผลผลิตทาง เศรษฐกิจนั้น จะต้องมีการผสมผสานกันระหว่างทรัพยากรมนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติโดย มีเทคโนโลยีเป็นตัวช่วยประสาน ซึ่งนับว่าเทคโนโลยีจะทวีความสำคัญและเกิดขึ้นเรื่อย ๆ สืบเนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติมีอยู่ในปริมาณจำกัดและลดน้อยลงทุกขณะ จึงจำเป็นต้องมี การคิดค้นวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่จะทำให้การนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดมา ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด แต่วิทยาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อได้รับการ ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นโดยมนุษย์ที่ได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถแล้วเท่านั้น ความสามารถ ดังกล่าวนี้ย่อมหมายถึงคุณภาพของทรัพยากรมนุษย์ซึ่งขึ้นอยู่กับการศึกษาเป็นสำคัญ ดังที่ แฮร์ริสัน(Harbison อ้างถึงใน นวลทิพย์ ควกุล 2527: 1) ได้วิจัยพบว่าความเจริญทาง เศรษฐกิจนั้นมีความสัมพันธ์โดยตรงกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีของประชาชน ประเทศ ที่พลเมืองมีระดับความรู้สูงจะช่วยพาประเทศให้พัฒนาไปไกล แต่ประเทศที่พลเมืองมีระดับ ความรู้หรือส่วนใหญ่จะเป็นประเทศด้อยพัฒนา ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญใน การพัฒนาประเทศ ทั้งนี้เพราะการศึกษาอาจจัดได้ว่าเป็นกระบวนการหนึ่งที่เป็นปัจจัยสำคัญ ในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพดีขึ้นหรือที่เรียกว่า มีมูลค่าของ "ทุนมนุษย์" (Human Capital) เพิ่มขึ้น (รังสรรค์ ทัศนะพรพันธ์ 2519: 1) มีผลทำให้ประสิทธิภาพในการผลิต ของมนุษย์เพิ่มขึ้นด้วย ไม่ว่าผลผลิตนั้นจะเป็นในรูปของสินค้า การจัดการ หรือเทคโนโลยี จึงนับว่าการศึกษาเป็นมูลฐานของความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ดังนั้นทุกประเทศจึงให้ ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาโดยตลอด และถือเป็นการกิจอันสำคัญยิ่งอย่างหนึ่งใน

ภารกิจทั้งปวงของรัฐ โดยรัฐได้จัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาแต่ละปีเป็นจำนวนมาก
ในการลงทุนเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์โดยใช้การศึกษานั้น เป็นการลงทุนที่
เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่าย อาจจำแนกเป็นค่าใช้จ่ายได้ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาแห่งชาติ 2528)

1. ค่าใช้จ่ายสถาบัน ประกอบด้วย

1.1 ค่าใช้จ่ายดำเนินการ ซึ่งรวมค่าใช้จ่ายในหมวดเงินเดือน ค่า
ตอบแทน ค่าจ้าง ค่าวัสดุ ค่าใช้สอย ค่าสาธารณูปโภค และเงินอุดหนุน ทั้งในส่วนที่เป็น
เงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินต่างประเทศ ค่าใช้จ่ายดำเนินการในหมวด
ต่าง ๆ เหล่านี้ จะถูกจำแนกออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการใช้เงิน
เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อการบริหารทั่วไป ค่าใช้จ่ายเพื่อการเรียนการสอนหรือการผลิตบัณฑิต
ค่าใช้จ่ายเพื่อให้บริการชุมชน และค่าใช้จ่ายเพื่อทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

1.2 ค่าใช้จ่ายทุนทรัพย์สิน ได้แก่ ค่าเสียโอกาสในการใช้อาคาร
สถานที่และครุภัณฑ์เพื่อการศึกษา แทนที่จะนำไปใช้ในกิจกรรมหรือบริการอื่น ๆ

2. ค่าใช้จ่ายนักศึกษา ประกอบด้วย

2.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง ได้แก่ ค่าลงทะเบียน
วิชาเรียน ค่าธรรมเนียม ค่าบำรุงต่าง ๆ ค่าหนังสือ/ตำรา และอุปกรณ์การเรียนทุกชนิด

2.2 ค่าเสียโอกาส หรือรายได้ที่นักศึกษาควรได้รับจากการทำงาน
แทนการเรียน

2.3 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็นอื่น ๆ ในระหว่างการศึกษา ได้แก่
ค่าที่พัก ค่าเสื้อผ้าเครื่องแต่งกาย ค่าเดินทาง ค่าอาหารและเครื่องดื่ม ค่ารักษาพยาบาล
ค่าพักผ่อนหย่อนใจ ค่าสมาชิก และค่ากิจกรรมต่าง ๆ ค่าใช้จ่ายเหล่านี้ไม่เกี่ยวข้องกับ
การศึกษาโดยตรง

สำหรับประเทศไทย รัฐได้ตระหนักและเห็นความสำคัญของการศึกษาว่า เป็น
ประโยชน์ต่อผู้เรียนและสังคมส่วนรวม ประกอบกับแรงผลักดันทางสังคมอันเนื่องจากความ
ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้รัฐต้องเร่งขยายปริมาณการศึกษาและจัดการ
ศึกษาอย่างกว้างขวางในทุกระดับ/ประเภทการศึกษาให้เพียงพอับความต้องการของสังคม
ในการดำเนินการดังกล่าว ทำให้รัฐต้องใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาเพิ่มขึ้นตามการ

ขยายบริการการจัดการศึกษาของรัฐอย่างรวดเร็ว และโดยเหตุที่ประเทศมีทรัพยากรจำกัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา การพัฒนาการศึกษาของรัฐทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพโดยอาศัยเฉพาะงบประมาณแผ่นดินเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ จึงมีความจำเป็นต้องระดมทรัพยากรส่วนหนึ่งที่ควรจะได้มา คือ การให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมรับภาระด้วย เพราะผู้เรียนเป็นผู้ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากการศึกษา และเปิดโอกาสให้เอกชนมาช่วยจัดการศึกษาในระดับต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้เองเอกชนจึงได้มีบทบาทในการแบ่งเบาภาระการจัดการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะการศึกษาในระดับอุดมศึกษาซึ่งมุ่งที่จะผลิตกำลังคนในระดับวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงของประเทศ ซึ่งนับเป็นการศึกษาที่มีความสำคัญและมีบทบาทในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2530)

ในการจัดการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น ถึงแม้รัฐจะให้การส่งเสริมก็ตาม หากแต่เมื่อนพิจารณาถึงการใช้จ่ายของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแล้วจะพบว่า ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษามาจากการจัดหารายได้ด้วยตนเองโดยมิได้รับเงินช่วยเหลือจากรัฐแต่ประการใด และรายได้หลักที่สำคัญของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน คือ เงินที่เรียกเก็บจากนักศึกษาในสถาบันของตน อันได้แก่ ค่าหน่วยกิต ค่าบำรุงการศึกษา หรือค่าธรรมเนียมการศึกษาซึ่งมีการเก็บในอัตราที่แตกต่างจากรัฐ โดยเอกชนจะเรียกเก็บค่าธรรมเนียมจากนักศึกษาตามค่าใช้จ่ายที่สถาบันนั้น ๆ ใช้จ่ายในการจัดบริการการเรียนการสอนทั้งหมด จึงทำให้ค่าใช้จ่ายที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเรียกเก็บจากนักศึกษาสูงกว่าค่าใช้จ่ายที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐเรียกเก็บจากนักศึกษา ดังรายงานการวิจัยของคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2528: 170) พบว่า ผู้เรียนในสถานศึกษาเอกชนต้องจ่ายเงินบำรุงการศึกษาสูงกว่าผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐถึง 5 เท่า ในขณะที่ผู้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐรับภาระเพียง 11% ของค่าใช้จ่ายจริงที่เกิดขึ้น โดยส่วนที่เหลือของค่าใช้จ่ายนั้นรัฐจะเป็นผู้รับภาระทั้งหมด ดังนั้นจะเห็นได้ว่าผู้เรียนในสถานศึกษาของเอกชนรับภาระค่าใช้จ่ายสูงกว่าผู้เรียนในสถานศึกษาของรัฐมาก

ประกอบกับเมื่อ พ.ศ. 2527 ทบวงมหาวิทยาลัย ได้อนุมัติให้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนเปิดการเรียนการสอนในระดับบัณฑิตศึกษาได้ ซึ่งปรัชญาของการจัดการศึกษาในระดับนี้เน้นในเรื่องของการผลิตนักคิด และนักวิชาการ จำต้องมีการเรียนแบบศึกษาค้นคว้าวิจัยจากแหล่งต่าง ๆ ทำให้มีวิธีการเรียนและแสวงหาความรู้ในรูปของการสัมมนา (Seminar)

การวิจัย (Research) การศึกษาด้วยตนเอง (Individual Study) และการทำวิทยานิพนธ์ (Thesis) ทำให้เกิดความสับสนเปลืองค่าใช้จ่ายมากกว่าในระดับปริญญาตรี จึงทำให้เกิดคำถามจากผู้สนใจที่จะศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนว่าจะต้องเตรียมค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเท่าใดจึงจะเพียงพอเป็นค่าใช้จ่ายการศึกษาในระดับนี้ ซึ่งปัญหาที่ยังไม่มีผู้ใดได้ทำการสำรวจเพื่อตอบคำถามดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาถึงค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งข้อเท็จจริงที่ได้จากการศึกษาดังนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนการใช้เงินของผู้สนใจจะศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในอนาคต และการวางแผนจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาทั่วไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. ศึกษารายได้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ซึ่งลงทะเบียนเรียนในภาค 2 ปีการศึกษา 2531
2. ศึกษารายจ่ายของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่ใช้จ่ายระหว่างการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ปีการศึกษา 2531 เปรียบเทียบตามสาขาวิชา ชั้นปี สถานภาพการทำงาน และเพศ
3. ศึกษาปัญหาทางการเงินของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เปรียบเทียบตามสาขาวิชา

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษารายได้ขอบเขตดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่ลงทะเบียนเรียนในภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2531 ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนดังต่อไปนี้

- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
- มหาวิทยาลัยพายัพ
- มหาวิทยาลัยศรีปทุม
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย
- วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ
- วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์
- สถาบันเทคโนโลยีสังคม (เกริก)

ส่วนมหาวิทยาลัยเทคนิคสยามนั้น เนื่องจากข้อมูลที่ได้รับคืนมาเป็นข้อมูลที่มีได้
เกิดจากการตอบของนักศึกษา จึงไม่นำมาวิเคราะห์ในการวิจัยครั้งนี้

2. ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษานักศึกษานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ศึกษา
ครอบคลุมค่าใช้จ่าย 3 ประเภท คือ ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงที่นักศึกษานักศึกษา
ศึกษาที่จ่ายให้กับสถาบัน ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงประเภทที่นักศึกษานักศึกษา
ศึกษาที่มีได้จ่ายให้กับสถาบัน และค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็นในการดำรงชีพขณะศึกษาระดับ
นักศึกษานักศึกษา

ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษานักศึกษานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนนั้น
วิเคราะห์ภายใต้ขอบเขต ดังนี้

2.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงที่นักศึกษานักศึกษานักศึกษาจ่ายให้กับ
สถาบันที่ตนกำลังศึกษา อันได้แก่ ค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียม และค่าบำรุงต่าง ๆ ซึ่ง
ศึกษาเฉพาะค่าใช้จ่ายที่นักศึกษานักศึกษานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจ่ายให้สถาบัน เป็น
เวลา 2 ปี ไม่รวมค่าใช้จ่ายที่นักศึกษานักศึกษานักศึกษาจ่ายเนื่องจากลงทะเบียนล่าช้า เรียน
ภาคฤดูร้อน เรียนซ้ำ การเสียค่าปรับต่าง ๆ ค่าคอมพิวเตอร์ ซึ่งไม่สามารถกำหนดเป็น
หน่วยกิตหรือภาคการศึกษาที่จะต้องจ่ายได้อย่างแน่นอน นักศึกษาจะจ่ายเมื่ออาจารย์ผู้สอน
กำหนดให้วิชานั้นมีการใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เท่านั้น และค่าสอบประมวลความรู้ (Written
Comprehension & Oral Examination) สำหรับนักศึกษานักศึกษานักศึกษาที่เลือกศึกษาใน
แผน ข. ของ 3 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยศรีปทุม และมหาวิทยาลัย
หอการค้าไทย โดยที่ค่าธรรมเนียมนี้จะเรียกเก็บเป็นอัตราครั้งละเมื่อมีการสอบประมวล

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ความรู้ (Written Comprehension & Oral Examination) ซึ่งนักศึกษานักศึกษาศึกษา
อาจสอบผ่านในครั้งเดียว หรืออาจต้องสอบซ้ำ จนกว่าจะผ่าน

2.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง ที่นักศึกษานักศึกษามีได้จ่าย
ให้กับสถาบัน แต่เป็นการใช้จ่ายเพื่อการศึกษา คำนวณว่า วิชาการต่าง ๆ โดยตนเอง คิด
โดยประมาณต่อภาคการศึกษา

2.3 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็นในการดำรงชีพของนักศึกษาระหว่างศึกษา
ในระดับบัณฑิตศึกษา คิดโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ข้อจำกัดของการวิจัย

ข้อมูลการค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษานักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นี้
เป็นข้อมูลเฉพาะปีการศึกษา 2531 เท่านั้น และข้อมูลดังกล่าวเป็นการประมาณการจากตัว
นักศึกษาเอง ซึ่งอาจมีการคลาดเคลื่อนจากค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงบ้าง

คำจำกัดความในการวิจัย

นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับบัณฑิตศึกษาของสถาบันอุดมศึกษา
เอกชนที่ลงทะเบียนเรียนในภาค 2 ปีการศึกษา 2531

ค่าใช้จ่ายส่วนตัว หมายถึง ค่าใช้จ่ายของนักศึกษานักศึกษาในสถาบันอุดม
ศึกษาระหว่างปีการศึกษา 2531

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงซึ่งนักศึกษานักศึกษาจ่ายให้กับสถาบันโดย
ตลอดหลักสูตร หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงซึ่งนักศึกษานักศึกษาจ่ายให้
กับสถาบัน ตามอัตราที่แต่ละสถาบันประกาศ เรียกเก็บ ในหนังสือคู่มือนักศึกษาซึ่งแจก ให้กับ
นักศึกษานักศึกษาในปีการศึกษา 2531 ได้แก่

ค่าน่วยกิต หมายถึง ค่าน่วยกิตบรรรยาย/วิทยานิพนธ์

ค่าธรรมเนียมตลอดหลักสูตร หมายถึง ค่าธรรมเนียมที่สถาบันเรียกเก็บ
จากนักศึกษานักศึกษานักศึกษาเพียงครั้งเดียวตลอดหลักสูตร เช่น
ค่าสมัครและสอบเข้า ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาแรกเข้า
ค่าขึ้นทะเบียนนักกิต ค่าใบรับรองผลการศึกษา/ใบปริญญาบัตร

ค่านำรุงต่าง หมายถึง ค่านำรุงการศึกษาประจำภาคการศึกษาปกติ ค่า
นำรุงห้องพยาบาล ค่าสโมสรนักศึกษา ค่ากิจกรรมเสริม
หลักสูตร ค่าเอกสาร/ตำรา ค่านำรุงห้องสมุด

ค่าประกันของเสี่ยหาย หมายถึง ค่าประกันของเสี่ยหาย ที่สถาบันฯ เรียก
เก็บครั้งแรกเมื่อเข้าศึกษา และคืนให้เมื่อสำเร็จการศึกษา

ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษา โดยตรงที่นักศึกษานักศึกษานักศึกษามีได้จ่ายให้สถาบัน
โดยประมาณต่อภาคการศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงที่นักศึกษานักศึกษานักศึกษามีได้จ่ายให้สถาบัน โดยประมาณต่อภาคการศึกษา เป็นใช้จ่ายเพื่อเสริมการศึกษา ค้นคว้า ของตนเอง ได้แก่

ค่าใช้จ่ายเอกสาร/ตำรา อุปกรณ์การศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่
นักศึกษานักศึกษาใช้จ่ายเพื่อเป็นค่าเอกสาร/ตำรา อุปกรณ์การศึกษา
โดยส่วนตัวของนักศึกษานักศึกษานักศึกษาแต่ละบุคคล นอกเหนือ
จากที่จ่ายให้กับสถาบัน

ค่าใช้จ่ายในการทำรายงาน หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการค้นคว้าข้อมูลเพื่อ
การทำรายงานประกอบการศึกษา รวมถึงค่าถ่ายเอกสาร
ค่าจ้างพิมพ์รายงานและค่าจัดทำรูปเล่มของรายงาน

ค่าใช้จ่ายในการเสริมสร้างประสบการณ์ หมายถึง ค่าใช้จ่ายในการเสริม
สร้างประสบการณ์ทางวิชาการของนักศึกษานักศึกษานักศึกษา เช่น
ค่าใช้จ่ายในการศึกษาคูงานนอกสถานที่ ค่าลงทะเบียนเพื่อ
เข้าร่วมประชุม สัมมนา ฟังบรรยาย อภิปรายทางวิชาการ
รวมทั้งค่าสมาชิกวารสารวิชาการต่าง ๆ

ค่าใช้จ่ายในการทำวิทยานิพนธ์/เตรียมตัวสอบรวบยอด หมายถึง ค่าใช้จ่าย
 ซึ่งนักศึกษามัธยมศึกษาผู้ซึ่งกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 2 คาดว่า
 ตนจะมีค่าใช้จ่ายในการทำวิทยานิพนธ์ (นักศึกษามัธยมศึกษา
 แผน ก.) เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเก็บข้อมูล ค่าจ้าง
 ในการประมวลผลข้อมูล ค่าพิมพ์รูปเล่มวิทยานิพนธ์ หรือค่า
 ใช้จ่ายเพื่อเตรียมตัวสอบรวบยอด (Written Comprhen-
 sion & Oral Examination) สำหรับนักศึกษามัธยม
 ศึกษา แผน ข. เช่น ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเรียนหรือตัว
 เพื่อเตรียมตัวสอบรวบยอด

ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพขณะศึกษาของนักศึกษามัธยมศึกษา โดยประมาณ
 ต่อเดือน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการดำรงชีพขณะศึกษา โดยประมาณต่อเดือน ได้แก่

ค่าที่พัก หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับที่พักอาศัยของนักศึกษามัธยมศึกษา

เช่น ค่าเช่าหรือค่าผ่อน ที่พักอาศัย

ค่าอาหาร หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าอาหารในแต่ละวันของนักศึกษามัธยมศึกษา

ค่าเครื่องแต่งกาย หมายถึง ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับเครื่องแต่งกาย เครื่อง
 ประดับ

ค่าสังคม สิ่งบันเทิง ค่าพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง ค่าใช้จ่ายเพื่อการสังคม
 ค่าสิ่งบันเทิง ค่าพักผ่อนหย่อนใจระหว่างเพื่อนนักศึกษามัธยมศึกษา

ค่าใช้จ่ายเดินทางมาสถานศึกษา หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่นักศึกษามัธยมศึกษา
 ใช้จ่ายในการเดินทางมาศึกษาในสถาบัน ได้แก่ ค่าโดยสาร
 พาหนะต่าง ๆ ที่มาสถานศึกษาในแต่ละวัน ค่าน้ำมันรถ
 (สำหรับผู้มีรถส่วนตัว)

ค่าใช้จ่ายครอบครัว หมายถึง ค่าใช้จ่ายของครอบครัวที่นักศึกษามัธยมศึกษาต้อง

คำกิจกรรมนอกหลักสูตร หมายถึง คำกิจกรรมนอกหลักสูตรการศึกษา เช่น ค่างานเลี้ยงเนื่องในโอกาสต่าง ๆ เช่น วันรับน้องใหม่ วันไหว้ครู ฯลฯ

ปัญหาการเงิน หมายถึง ปัญหาทางการเงินด้านต่าง ๆ ที่นักศึกษามัธยมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ประสบขณะศึกษา

แหล่งแก้ปัญหาการเงิน หมายถึง แหล่งที่นักศึกษามัธยมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ใช้แก้ปัญหาเมื่อประสบปัญหาทางการเงิน

ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1. กลุ่มประชากร

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาจากประชากรที่เป็นนักศึกษามัธยมศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ทุกชั้นปีที่ลงทะเบียนเรียนในภาคที่ 2 ปีการศึกษา 2531

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือวิจัยโดยอาศัยแนวคิดจากการศึกษาเอกสารและรายงานการวิจัยเรื่องค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนิสิตนักศึกษาที่มีผู้ทำไว้แล้ว เครื่องมือวิจัยประกอบด้วย

2.1 แบบสำรวจค่าใช้จ่ายที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนแต่ละสถาบัน เรียกเก็บจากนักศึกษาระดับมัธยมศึกษา

2.2 แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่หนึ่ง เป็นแบบสอบถามสภาพภูมิหลังของนักศึกษา

ตอนที่สอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายได้นักศึกษา

ตอนที่สาม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับรายจ่ายของนักศึกษา

ตอนที่สี่ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและแหล่งแก้ปัญหาทางการเงิน

จากนั้นนำไปลองใช้กับนักศึกษาซึ่งมีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากร เพื่อหาข้อบกพร่องของแบบสอบถาม และนำไปปรับปรุง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 ข้อมูลสภาพภูมิหลัง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent)

4.2 รายได้ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent)

4.3 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวของนักศึกษา แบ่งการวิเคราะห์ ดังนี้

4.3.1 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงที่นักศึกษานักศึกษามัธยมศึกษาจ่ายให้กับสถาบันที่ตนกำลังศึกษา วิเคราะห์โดยหาค่าใช้จ่ายรวมโดยเฉลี่ยต่อหลักสูตร

4.3.2 ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง ที่นักศึกษานักศึกษามัธยมศึกษาได้จ่ายให้กับสถาบัน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent)

4.3.3 ค่าใช้จ่ายส่วนตัวที่จำเป็นในการดำรงชีพของนักศึกษาระหว่างศึกษาในระดับมัธยมศึกษา วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent)

4.4 ปัญหาทางการเงิน แหล่งแก้ปัญหาทางการเงิน วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) หาค่าร้อยละ (Percent)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ในการวิจัยครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. เป็นข้อมูลเพื่อประเมินสถานการณ์ทางการเงินของตนเองสำหรับผู้สนใจจะศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาในสถานอุดมศึกษา เอกชน

2. เป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ในการวางแผนการจัดการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ในอนาคต

ลำดับขั้นตอนการรายงานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งลำดับขั้นตอนรายงานการวิจัย ดังนี้

บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขต ข้อจำกัดในการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ และขั้นตอนการรายงานการวิจัย

บทที่ 2 แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับค่าใช้จ่ายทางการศึกษา

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ภาคผนวก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย